

TRAUMA EN LVB

Kajak werkcafé

13 mei 2019

Carina van Kregten

Pluryn/Intermetzo

Waar staan we??

- * In ontwikkeling: handreiking trauma en LVB: Kajak
- * In ontwikkeling: richtlijn trauma-gerelateerde problemen: Experts, NJI, Karakter, Pro Persona, Bascule, UMC, NVO, NIP
- * Groeiende ervaringskennis en wetenschappelijke evidentie
- * Groeiend bewustzijn over de impact van trauma, de urgentie van zorgvuldige diagnostiek en behandeling

Hoognodig:

- * Kinderen en volwassenen met een (lichte) verstandelijke beperking lopen groter risico op trauma maar krijgen minder vaak behandeling
- * 82% van de kinderen die klachten heeft door kindermishandeling krijgt geen behandeling (Verwey-Jonker, 2014).
- * Bij kinderen en volwassenen met een (L)VB is dit cijfer hoger.

‘Diagnostic overshadowing’

Herkenning wordt bemoeilijkt

- * Klachten worden verklaard vanuit de beperking of andere stoornissen zoals bijvoorbeeld autisme
- * Er is onvoldoende kennis van diagnostische instrumenten
- * Er wordt aangenomen dat trauma zich bij mensen met lvb a-typisch uit

Meer dan PTSS??

- * Andere stoornissen die worden geassocieerd met trauma
  - * Hechtingsstoornissen
  - * Dissociatieve stoornissen
  - * Somatoforme stoornissen
  - * Angststoornissen
  - * Stemmingsstoornissen
  - * (Borderline) persoonlijkheidsstoornissen
  - * Alcohol- en drugsmisbruik/verslaving

Diffuus klachtenbeeld leidt vaak tot andere classificaties waardoor geen traumabehandeling wordt gegeven.

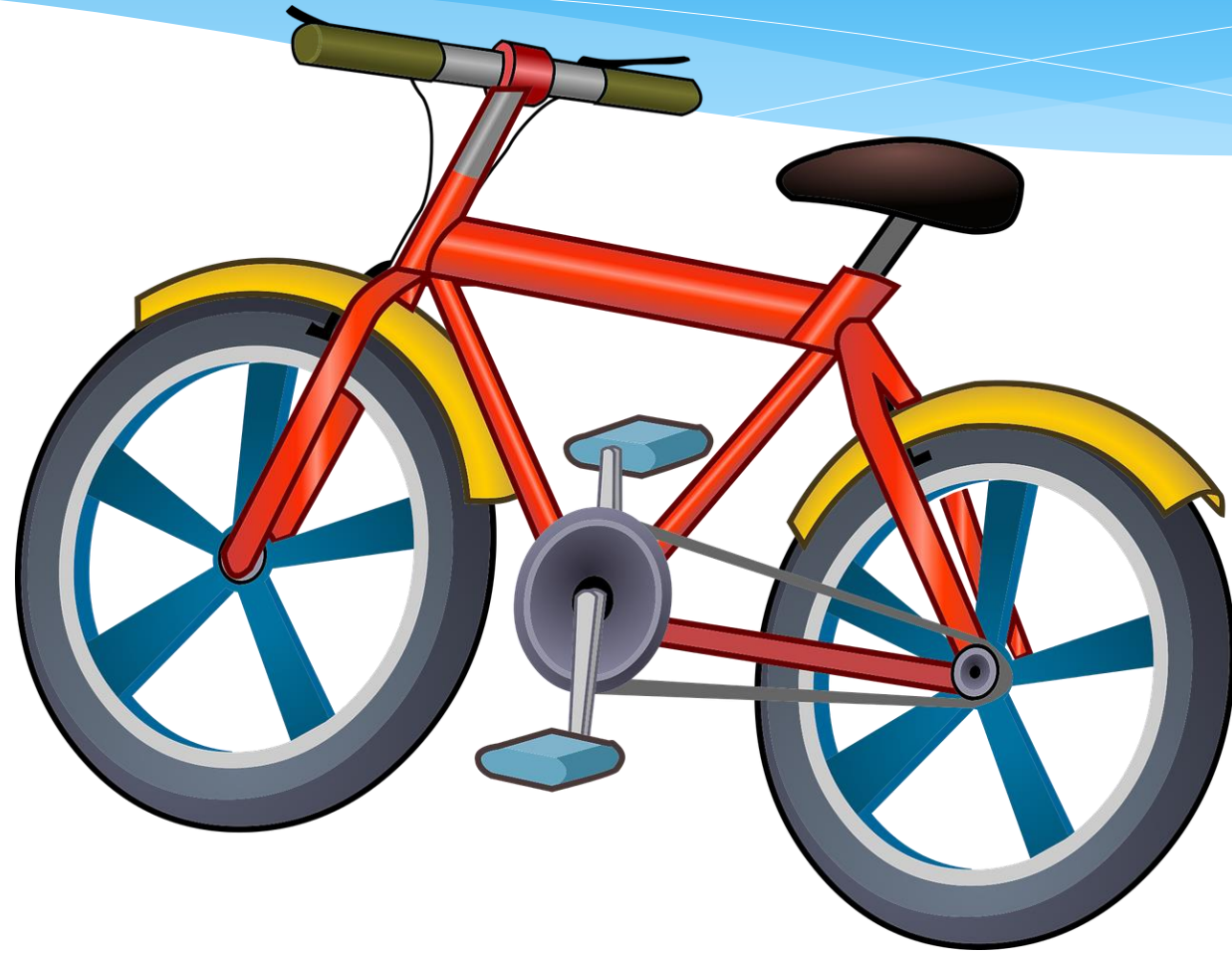
- * ADHD
- * Oppositionele gedragsstoornis
- * ASS
- * Angststoornis

Zorgvuldige diagnostiek is belangrijk

- * Multidisciplinair: arts, psycholoog, orthopedagoog, psychiater
- * Betrekken van het netwerk
- * Dossieronderzoek: gericht op trauma/schokkende gebeurtenissen
- * Instrumenten gericht op onderzoek naar trauma: Bijvoorbeeld:
Dits LVB (Mevisen)

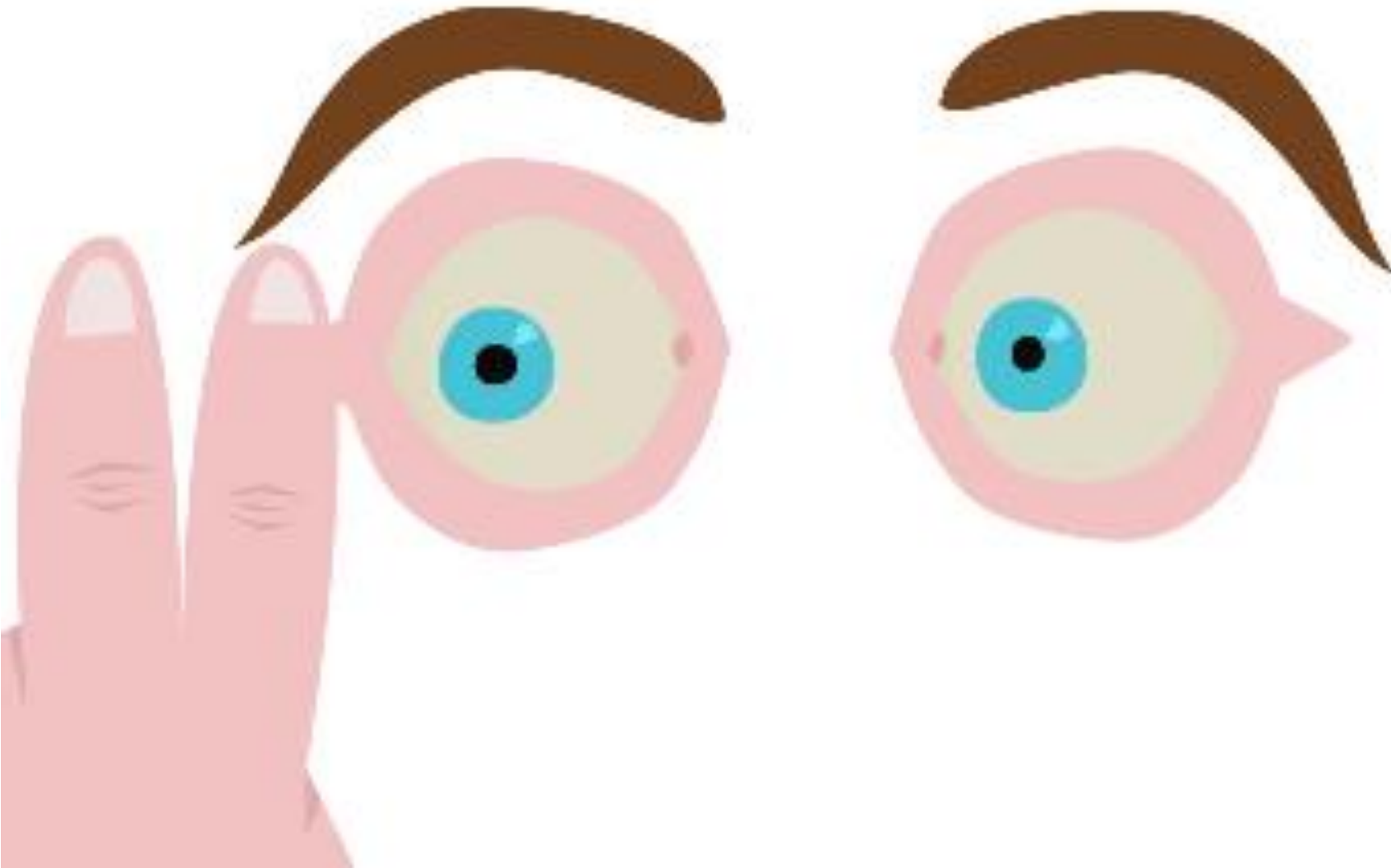

Casus

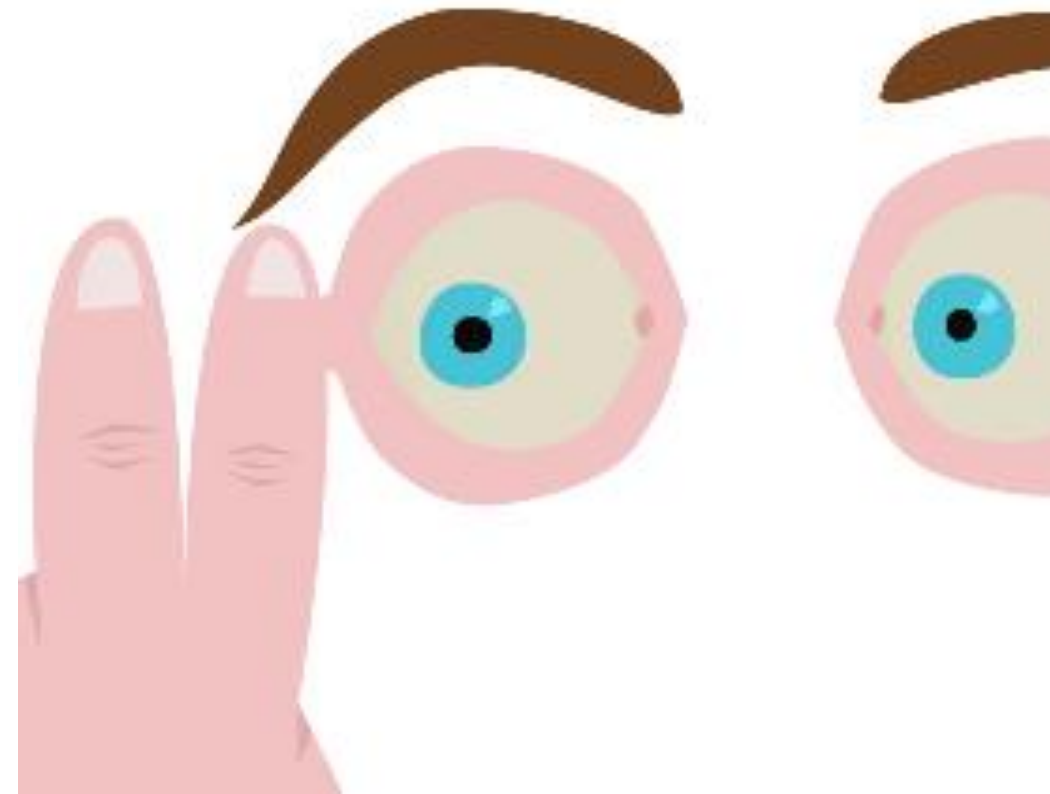
Behandeling van PTSS

EMDR logische eerste keuze

‘Stabiliserend verwerken’ (Aldenkamp en van den Brink. 2016)

- * PTSS-klachten direct behandelen
- * Uitstel leidt vaak tot afstel
- * Co-reguleren van stress en emoties is vaak nodig en vraagt oefening

Aanvullende interventies ter vergroting van de veerkracht

- * PMT of andere lichaamsgerichte behandelingen
- * Yoga of mindfulness
- * Creatieve therapie of muziektherapie
- * Ouder-kind interventies gericht op het verbeteren van de veilige gehechtheid

Factoren die veerkracht kunnen vergroten

- * een sterke relatie met op zijn minst één competente, verzorgende volwassene;
- * een gevoel van verbondenheid met een positief rolmodel of een positieve mentor;
- * de beschikking over talenten die gestimuleerd en gewaardeerd worden;
- * het ervaren van enige vorm van controle over het eigen leven;
- * het gevoel hebben deel uit te maken van een bepaalde gemeenschap, groep of een groter geheel.

Belangrijkste punten

- * Wees altijd alert op PTSS of andere traumagerelateerde problematiek bij kinderen en volwassenen met een verstandelijke beperking.
- * Traumabehandeling is essentieel
  - EMDR is goede eerste keuze
  - alleen EMDR is meestal niet voldoende
- * Samenwerken met betrokkenen is noodzakelijk
- * Doen wat je bij mensen zonder beperking doet maar dan wel **geprotocolleerd maatwerk**
- * Evalueer regelmatig zodat je weet waar je bent en wat je waarom wel/niet doet

Samenwerking tussen alle betrokkenen is nodig

- helpt info boven tafel te krijgen
- terugkoppeling info tijdens therapie
- vergroot vertrouwen
- vergroot effectiviteit
- evt co-therapeut

Gespreksonderwerpen

Samenwerking GHZ-GGZ

- Wat zijn succesfactoren?
- Wat zijn belemmerende factoren?
- Good practices?

Betrekken van ouders met Ivb?

- Wat zijn succesfactoren?
- Wat zijn belemmerende factoren?

Gespreksonderwerpen

Financiering:

- * Welke mogelijkheden zijn er?
- * Wat zijn belemmerende factoren?
- * Good practices?

Wat nemen we mee naar huis zodat we de zorg voor mensen met trauma en lvb kunnen verbeteren?

